

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/27/2025
Identifikačné číslo spisu: 1222201594
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1222201594.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu C. R., narodeného XX. O. XXXX, D., K. XX, zastúpený advokátom JUDr. Matejom Oslackým, Bratislava, Jarabinková 8E, IČO: 53580842, proti žalovanej K. K., narodenej XX. K. XXXX, D., K. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Marcelom Ružarovským, Trnava, Andreja Žarnova 11C, IČO: 53711343, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým Okresný súd Bratislava II) pod sp. zn. B2-32C/14/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. októbra 2024 č. k. 7Co/118/2023-310, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV - predtým Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom

(i) vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej len „BSM“) tak, že z vecí, ktoré mali strany sporu v BSM, sa do výlučného vlastníctva žalobcu prikazujú:

1) byt č. X nachádzajúci sa na X. poschodí vo vchode K. XX v bytovom dome súp. č. XXX, postavenom na pozemkoch - parcelách registra "C" parc. č. XXXX/XX, XXXX/XX a XXXX/XX, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Okresným úradom Bratislava - katastrálnym odborom pre k. ú. R., obec D.-W., okres Bratislava II, a k bytu prislúchajúci spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach a na príslušenstve bytového domu v podiele 5197/1314361 (ďalej len „byt“),

2) osobné motorové vozidlo zn. O. W. XXX, rok výroby: XXXX, farba: strieborná metalíza, EČV: D (ďalej len „motorové vozidlo zn. O. W.“),

3) obchodný podiel v spoločnosti R., s.r.o., so sídlom K. XX, D., IČO: XXXXXXXX, zapísanej v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: XXXXXXX/B, vedený na meno

žalobcu, vo výške podielu 100 % na základnom imaní, ktorému zodpovedá vklad do základného imania v sume 5.000 eur, ktorý je splatený v celom rozsahu (ďalej len „obchodný podiel v spoločnosti R., s.r.o."),

4) obchodný podiel v spoločnosti J. s.r.o., so sídlom V., D., IČO: XXXXXXXX, zapísanej v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: XXXXXX/B, vedený na meno žalobcu, vo výške podielu 100 % na základnom imaní, ktorému zodpovedá vklad do základného imania v sume 5.000 eur, ktorý je splatený v celom rozsahu (ďalej len „obchodný podiel v spoločnosti J. s.r.o."),

5) hnuiteľné veci tvoriace vybavenie domácnosti: televízia čiernej farby zn. Sony Bravia, tlačiareň bielej farby zn. Canon, bezdrôtové slúchadlá zn. Sony, práčka bielej farby zn. Beko (ďalej len „hnuiteľné veci") (výrok I.);

(ii) žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej na vyrovnanie podielov sumu 120.359,19 eura do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.); a

(iii) žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok III.).

1.1. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 143, § 148, § 149 ods. 1 a 3, § 150 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník"), čl. 6, čl. 9, § 153 a § 167 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP") a vecne s poukazom na nesporné skutkové tvrdenia o zániku manželstva strán sporu rozvodom na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 27. 05. 2021 č. k. 28P/98/2019-53, právoplatného dňa 09. 09. 2021 (t. j. zániku BSM dňa 09. 09. 2021) o tom, že medzi sporovými stranami nedošlo k vyporiadaniu ich BSM dohodou, žaloba bola podaná včas, do ich BSM patrili byt, hnuiteľné veci a motorové vozidlo zn. O. W.. Súd prvej inštancie vykonal vyporiadanie BSM podľa zásad uvedených v ust. § 150 Občianskeho zákonníka, pričom vyporiadanie nevykonal vo vzťahu k notebooku zn. Umax, kde strany v konaní zhodne tvrdili, že ide o vec vo vlastníctve žalobcu. K nesúhlasu žalobcu, aby do BSM bol zahrnutý obchodný podiel v spoločnosti R., s.r.o. a obchodný podiel v spoločnosti J. s.r.o., konajúci súd uviedol, že obchodný podiel v s.r.o. nadobudnutý manželmi alebo jedným z nich za trvania manželstva a z prostriedkov patriacich do BSM, predstavuje majetok (hodnotu), ktorý sa v rámci konania o vyporiadanie BSM vyporiadava a pri oceňovaní obchodného podielu v s.r.o. sa vychádza z jeho stavu v dobe zániku BSM, avšak z obvyklej ceny v dobe vysporiadania [porovnaj judikát č. R 27/2007 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd" alebo „dovolačný súd") zo dňa 28. 01. 2020 sp. zn. 8Cdo/196/2018], pričom obchodný podiel je majetkovým právom oceneľným v peniazoch a obchodovateľná hodnota. K argumentácii žalobcu, že obchodný podiel v spoločnosti Kaleton Web s.r.o. dostal darom od predošlej spoločníčky p. U., poukázal na to, že žalobca v konaní poukazoval na to, že podľa zmluvy o prevode obchodného podielu bol obchodný podiel prevedený za cenu 1 eur, teda že išlo o odplatný prevod (aj keď len za symbolickú cenu), a preto obchodný podiel v spoločnosti Kaleton Web s.r.o. patrí do BSM. Súd prvej inštancie považoval argumentáciu žalobcu za nepreukázanú a za účelovú, s cieľom vylúčiť obchodný podiel v spoločnosti Kaleton Web s.r.o. z BSM a ukrátiť žalovanú na jej oprávnených nárokoch.

1.2. Súd prvej inštancie zhrnul, že do BSM žalobcu a žalovanej patria byt, hnuiteľné veci, motorové vozidlo zn. O. W., obchodný podiel v spoločnosti R., s.r.o. a obchodný podiel v spoločnosti J. s.r.o., a predmetom vyporiadania BSM v širšom zmysle slova neboli žiadne spoločné záväzky sporových strán, keďže strany sporu žiadne spoločné záväzky v konaní neoznačili. S odkazom na zásady vyporiadania podľa ust. § 150 Občianskeho zákonníka (s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej len „NS ČR") sp. zn. 22Cdo/2921/2005, sp. zn. 22Cdo/3110/2010, sp. zn. 22Cdo/1274/2006, sp. zn. 22Cdo/3044/2011, sp. zn. 22Cdo/1781/2004), zohľadňujúc nastolené kritériá dospel konajúci súd k záveru, že neboli dané také výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali odklon od zásady rovnosti podielov, teda na vyslovenie disparity podielov neboli splnené podmienky. K námietke žalobcu, že za obdobie od 01. 01. 2021 do 31. 10. 2022 uhradil dlh na nájomnom za byt v celkovej výške 1.874,36 eura zo svojich vlastných finančných prostriedkov, konajúci súd uviedol, že na tzv. vnosi do BSM (t. j. na to, čo manžel vynaložil zo svojho na spoločný majetok) môže súd prihliadať len na návrh a žalobca v konaní žiaden takýto zápočet nepožadoval, súd prvej inštancie na to nemohol prihliadať, navyše žalobca ním tvrdenú skutočnosť žiadnym spôsobom nepreukázal. Pri rozhodovaní o tom, čo z majetku BSM má pripadnúť tomu-ktorému manželovi, súd prvej inštancie vychádzal najmä z účelného využitia jednotlivých vecí, aby suma na vyrovnanie podielov bola pokiaľ možno čo najnižšia, ktoré pravidlo nie je možné aplikovať paušálne a bezvýnimočne (rozhodnutie NS ČR sp. zn.

22Cdo/2433/1999, sp. zn. 22Cdo/1280/2011).

1.3. Súd prvej inštancie uviedol, že medzi stranami sporu bola zhoda o tom, že byt má byť prikázaný do výlučného vlastníctva žalobcu, ktoré vyporiadanie považoval aj súd prvej inštancie za účelné. Rovnako bolo účelné, aby boli do výlučného vlastníctva žalobcu prikázané hnutelné veci a z dôvodu výlučného užívania aj motorové vozidlo zn. O. W.. Čo sa týka obchodného podielu v spoločnosti R., s.r.o. a obchodného podielu v spoločnosti J. s.r.o., v týchto bol jediným spoločníkom žalobca, do úvahy tak prichádzalo len ich prikázanie do výlučného vlastníctva žalobcu. Všetky veci patriace do BSM strán sporu tak súd prvej inštancie prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu, ktorý spôsob vyporiadania BSM žalovaná navrhovala a takýto spôsob vyporiadania BSM navrhoval aj žalobca. Pri stanovení hodnoty vecí patriacich do BSM vychádzal súd prvej inštancie z ich stavu ku dňu zániku BSM a z ich obvyklej ceny v čase, kedy dochádza k vyporiadaniu, t. j. v čase vyhlásenia rozsudku (uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 31. 03. 2020 sp. zn. 6Cdo/53/2019).

1.4. Vo vzťahu k hodnote bytu žalobca poukazoval na to, že táto je podľa kalkulátora internetovej stránky nehnuteľnosti.sk v rozmedzí 114.000-145.000 eur, byt je v dezolátnom stave, ktoré tvrdenia žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, nepredložil ani kalkuláciu z internetovej stránky nehnuteľnosti.sk a až deň pred pojednávaním, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, žalobca doručil súdu znalecký posudok znalca Ing. Arch. C. J. č. X/XXXX zo dňa 25. 03. 2023 (ďalej len „znalecký posudok č. X/XXXX“), na ktorý súd prvej inštancie neprihliadal, keďže bol predložený v rozpore so sudcovskou koncentráciou konania. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaná naopak argumentovala tým, že byt o výmere cca 60 m² má podľa dostupných inzercii hodnotu 220.000-250.000 eur, byt bol prerobený na trojizbový (z dvojizbového), je v pôvodnom stave a rekonštrukciou prešli len okná, ktoré sú plastové, na preukázanie ktorých tvrdení žalovaná predložila štyri inzeráty z internetovej stránky reality.sk. Pri určení hodnoty bytu vychádzal súd prvej inštancie z výmery bytu 51,97 m², prepočtom ceny inzerovaných bytov na 1 m², dospel k priemernej cene za 1 m² vo výške 3.575,32 eura a k hodnote bytu vo výške 185.809,38 eura (3.575,32 eura x 51,97). Cenu bytu považoval súd prvej inštancie za primeranú cenám porovnateľných bytov v danom mieste a čase a podporne poukázal na štatistiku cien nehnuteľností zverejnenú na webovej stránke www.trh.sk, podľa ktorej v čase vyhlásenia rozsudku bola priemerná cena trojizbových bytov v lokalite Bratislava-Ružinov vo výške 3.730 eur za 1 m² a priemerná cena dvojizbových bytov vo výške 3.872 eur za 1 m².

1.5. Vo vzťahu k hnutelným veciam, vybaveniu domácnosti vrátane notebooku zn. Umax, súd prvej inštancie vychádzal z ich nulovej hodnoty, s ohľadom na ich životnosť a nepredajnosť. Ohľadom motorového vozidla zn. O. W. žalovaná predložila dva inzeráty z internetového autobazáru, podľa ktorých bola cena porovnateľných vozidiel vo výške 700-2.290 eur, keďže išlo o porovnateľné vozidlá, súd prvej inštancie vychádzal z ceny vo výške 500 eur.

1.6. Pri stanovení hodnoty obchodného podielu v spoločnosti R., s.r.o. a obchodného podielu v spoločnosti J. s.r.o. súd prvej inštancie vychádzal zo žalovanou predložených účtovných závierok zostavených ku dňu 31. 12. 2021 (t. j. za hospodársky rok 2021 v čase najbližšie ku dňu zániku BSM dňa 09. 09. 2021). Súd prvej inštancie skonštatoval, že pri stanovení hodnoty obchodného podielu sa vychádza z jeho stavu v čase zániku BSM a z jeho ceny v čase vyporiadania BSM (porovnaj judikát R 27/2007) a stotožnil sa s názorom žalovanej, že vlastné imanie týchto spoločností zodpovedá minimálnej cene, za akú by v danom mieste a čase bolo možné predat' obchodné podiely. Súd prvej inštancie preto vychádzal z toho, že hodnota obchodného podielu v spoločnosti R., s.r.o. je vo výške 5.385 eur a hodnota obchodného podielu v spoločnosti J. s.r.o. je vo výške 49.024 eur (čo zodpovedá vlastnému imaniu týchto spoločností podľa účtovných závierok za rok 2021).

1.7. Súd prvej inštancie zhrnul, že celková hodnota vyporiadavaného majetku v BSM tak činila 240.718,38 eura (185.809,38 eura + 0 eur + 500 eur + 5.385 eur + 49.024 eur), z čoho polovica predstavuje sumu 120.359,19 eura. Keďže súd prvej inštancie prikázal žalobcovi všetok vyporiadavaný majetok v hodnote 240.718,38 eura, vznikla mu povinnosť zaplatiť žalovanej na vyrovnanie podielov polovicu z tejto sumy, preto uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej na vyrovnanie podielov sumu 120.359,19 eura, pričom zdôraznil, že nebol viazaný návrhom žalovanej (ktorá požadovala zaplatenie sumy 120.000 eur), keďže v prejednávacom prípade ide o spor, v ktorom spôsob vyporiadania medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu (§ 216 ods. 2 CSP). K uplatnenej koncentrácii konania súd prvej inštancie uviedol, že žalobca deň pred pojednávaním dňa 06. 04. 2023 doručil súdu prvej inštancie viacero listín, najmä však znalecký posudok č. X/XXXX a na pojednávaní navrhol, aby súd prvej

inštalácie vykonan ako dôkaz doložku právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 28P/98/2019 zo dňa 27.05.2021 a v rámci záverečnej reči uviedol, že p. U. je pripravená urobiť pred súdom vyhlásenie o tom, že prevod obchodného podielu v spoločnosti J. s.r.o. bol bezodplatný (t. j. dar), na ktoré prostriedky procesného útoku súd prvej inštalácie neprihliadol a návrhy na vykonanie týchto dôkazov zamietol s poukazom na ust. § 153 CSP. Listinné dôkazy boli advokátovi žalovanej doručené zo strany súdu prvej inštalácie až na pojednávaní dňa 06. 04. 2023, žalovaná tak nemala zachovanú dostatočnú lehotu na prípravu na pojednávanie, pričom uvedené platí najmä vo vzťahu k predloženému znaleckému posudku č. X/XXXX., keďže advokát žalovanej sa s ním mohol oboznámiť len v krátkosti v rámci prebiehajúceho pojednávania a pokiaľ by súd prvej inštalácie chcel zachovať rovné postavenie stranám sporu, musel by žalovanej vytvoriť dostatočný časový priestor na oboznámenie sa so znaleckým posudkom č. X/XXXX (čl. 6 a čl. 9 CSP), teda by za týmto účelom musel súd prvej inštalácie nariadené pojednávanie odročiť na nový termín. Rovnaký záver podľa súdu prvej inštalácie platí vo vzťahu k návrhu na výsluch svedkyne p. U.. Z uvedených dôvodov súd prvej inštalácie na tieto prostriedky procesného útoku žalobcu neprihliadol a návrh na vykonanie týchto dôkazov zamietol. Vo vzťahu k doložke právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 28P/98/2019 zo dňa 27. 05. 2021 poukázal na to, že je vyznačená na fotokópii rozsudku predloženej žalovanou, ktorá skutočnosť ani nebola medzi stranami sporná.

1.8. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštalácie rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP.

2. Odvolací súd rozsudkom č. k. 7Co/118/2023 - 310 zo dňa 30. októbra 2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštalácie (výrok I.) a rozhodol, že žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok II.).

2.1. Z obsahu spisu mal za zrejmé, že žalobca sa žalobou podanou dňa 17. 03. 2022 domáhal vyporiadania BSM a do masy BMS zahrnul výhradne byt bez podrobnej špecifikácie a bez určenia jeho hodnoty. Súd prvej inštalácie vyzval žalobcu uznesením č. k. 32C/14/2022-9 zo dňa 04. 07. 2022 podľa ust. § 129 ods. 1 CSP na odstránenie väd žaloby a podrobne opísal, ako je potrebné žalobu doplniť. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že neobstojí argumentácia žalobcu o všeobecných poučeniach súdu prvej inštalácie. Podaním doručeným súdu prvej inštalácie dňa 12. 07. 2022 žalobca doplnil svoje podanie o.i. vo vzťahu k mase BSM tak, že predmetom žaloby je byt (s uvedením jeho identifikácie zápisom na LV a titulom nadobudnutia), ktorý žalobca žiadal prikázať do svojho výlučného vlastníctva a v podaní doručenom súdu prvej inštalácie dňa 16. 09. 2022 žalobca navrhol prevod bytu do podielového spoluvlastníctva. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe navrhla vyporiadanie masy BSM, vrátane bytu. Žalobca v podaní zo dňa 15. 11. 2022 namietal hodnotu bytu tým, že je vypočítaná z komerčných inzerátov, ktoré nesúvisia s bytom, podľa kalkulatora z internetovej stránky nehnuteľnosti.sk je cena bytu v rozmedzí 114.000-145.000 eur, motorové vozidlo zn. O. W. má nulovú hodnotu, spoločnosť R., s.r.o. nevykázala zisk a nemá žiadne imanie, spoločnosť J. s.r.o. nadobudol v dobrej viere, že už so žalovanou nie sú manželia, preto nepatrí do BSM a do hnutelných vecí nepatrí notebook zn. UMAX.

2.2. V danom prípade bolo v rámci uplatnenia sudcovskej koncentrácie konania potrebné vziať do úvahy povahu sporu. Za danej procesnej situácie, ak súd prvej inštalácie uplatnil sudcovskú koncentráciu konania voči žalobcovi, pričom vzal do úvahy, že pre svoje rozhodnutie mal riadne daný skutkový základ, postupoval správne. Pasivitu žalobcu v konaní preukazovať ním tvrdené skutočnosti o mase BSM aj jeho hodnote, viedla k priznaniu nároku na základe skutočností uvádzaných žalovanou, so zohľadnením účinne rozporovaných tvrdení žalobcom (pri výmere bytu, pri hodnote hnutelných vecí, ktoré žalovaná nepreukázala). Odvolací súd prihliadajúc na právo strán na spravodlivý proces, okolností prejednávanej veci a aj osoby žalobcu, dospel k záveru, že zásadu sudcovskej koncentrácie konania súd prvej inštalácie aplikoval správne a dôvodne, pričom jej aplikáciu aj dostatočne a zrozumiteľne odôvodnil.

2.3. Vyjadrenie žalobcu a návrhy žalobcu na vykonanie dôkazov (listinné dôkazy, vrátane znaleckého posudku č. 3/2023) doručené súdu prvej inštalácie dňa 05. 04. 2023 a uplatnené na pojednávaní dňa 06. 04. 2023 predstavujú prostriedky procesného útoku žalobcu (§ 149 CSP), ktoré neboli žalobcom uplatnené včas, preto súd prvej inštalácie správne na ne neprihliadol, keďže boli uplatnené v rozpore so sudcovskou koncentráciou konania (§ 153 CSP) a návrhy na vykonanie dôkazov zamietol, keď žalobca mal možnosť ich uplatniť už skôr v priebehu konania. Odvolací súd sa stotožnil s tým, že žalobca neuviedol a nepreukázal žiadne dôvody, ktoré by mu bránili predložiť prostriedky procesného útoku

včas. Ak žalobca argumentoval, že znalecký posudok č. X/XXXX doručil hneď, ako mu ho odovzdal znalec, správne poukázal súd prvej inštancie na to, že zo znaleckého posudku č. X/XXXX vyplýva, že bol vypracovaný dňa 25. 03. 2023, žalobca si jeho vypracovanie objednal až dňa 14. 03. 2023, teda žalobca návrh na vykonanie dokazovania mohol uplatniť už skôr, od podania žaloby dňa 17. 03. 2022. Odvolací súd upriamil pozornosť aj na to, že žalobca bol uznesením zo dňa 10. 10. 2022 poučený v súlade s ust. § 167 ods. 3 CSP aj o sudcovskej koncentrácii konania v zmysle § 153 CSP, navyše skutočnosť, že po predbežnom prerokovaní sporu dňa 16. 02. 2023 zadal vypracovanie znaleckého posudku dňa 14. 03. 2023, žalobca súdu prvej inštancie včas neoznámil, preto súd prvej inštancie nemal vedomosť o tejto skutočnosti. Odvolací súd opakovane poukázal na rozsudok sp. zn. 7Cdo/325/2022 zo dňa 29. 11. 2023.

2.4. Odvolací súd poukázal na správnosť záveru súdu prvej inštancie o tom, aké veci a majetkové hodnoty tvoria masu BMS, o hodnote masy BSM, spôsobe vyporiadania BSM prikázaním celej masy BSM v celkovej hodnote 240.718,38 eura žalobcovi do výlučného vlastníctva a uložením povinnosti žalobcovi zaplatiť žalovanej na vyrovnanie podielov sumu 120.359,19 eura (1/2 hodnoty masy BSM).

2.5. Osobitne k opakovaným námietkam žalobcu týkajúcim sa toho, že obchodný podiel v spoločnosti R., s.r.o. a obchodný podiel v spoločnosti J. s.r.o. nepatria do BSM, sa odvolací súd stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie a žalovanej, že (i) z obsahu zmluvy o prevode obchodného podielu v spoločnosti J. s.r.o. z p. U. ako prevodcu na žalobcu ako nadobúdateľa vyplýva, že cena za prevod obchodného podielu je vo výške 1 eur - prejav vôle zmluvných strán tak nepochybne smeroval k tomu, aby bola za obchodný podiel zaplatená odplata, nejde teda pojmovo o darovanie (bezodplatný prevod) a na posúdenie vecí nie je možné (účelovo v prospech žalobcu za účelom vyňatia obchodného podielu z BSM) aplikovať ust. § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože okrem účelovosti argumentácie žalobcu nie sú naplnené predpoklady na založenie platnosti darovacej zmluvy namiesto odplatnej zmluvy o prevode obchodného podielu, ktorej pojmové náležitosti (prejav vôle darcu a obdarovaného, aby darca bezodplatne previedol na obdarovaného vlastníckeho právo k určitej veci) v uzavretej zmluve o prevode obchodného podielu nie sú dané a nezodpovedá to vôli strán. Žalobca tak skutočnosť o darovaní obchodného podielu v spoločnosti J. s.r.o. prevodcom p. U. nepreukázal. Rovnako bez významu je žalobcom uvádzané presvedčenie, že bol v dobrej viere, že už so žalovanou nie sú manželmi, a že spoločnosť J. s.r.o. v r. 2021 vykázala stratu (ktorú skutočnosť žalobca v konaní nepreukázal). Žalobca v konaní netvrdil a ani nepreukázal, že by na jeho nadobudnutie boli použité prostriedky nepatriace do BSM (alebo že by spoločnosť J. s.r.o. bola založená z prostriedkov nepatriacich do BSM); (ii) argumentácia žalobcu, že obchodný podiel v spoločnosti R., s.r.o. nepatrí do BSM vzhľadom na predmet podnikania, pretože všetky jej príjmy pochádzajú z činnosti podriadeného finančného agenta na základe licencie NBS, ktorá činnosť podriadeného finančného agenta je výlučne viazaná na osobu žalobcu (žalobca je zapísaný v Registri finančných agentov a finančných poradcov vedeného NBS, a teda spoločnosť nie je bez aktívnej činnosti žalobcu schopná dosahovať príjem a ide len o činnosť žalobcu, ktorý ju vykonáva prostredníctvom s.r.o.) nemá vplyv na posúdenie toho, že obchodný podiel v spoločnosti R., s.r.o. patrí do BSM ako iná majetková hodnota. Správne namietala žalovaná, že nie je podstatné, že spoločnosť R. s.r.o. má príjem z činnosti podriadeného finančného agenta, výkon ktorej činnosti naviazanej na licenciu žalobcu nevyklučuje, aby príjem z nej patril do BMS a v prípade jej vykonávania prostredníctvom s.r.o., aby bol zisk z tejto činnosti zohľadnený v hodnote obchodného podielu; (iii) pri stanovení hodnoty obchodného podielu v spoločnosti R., s.r.o. a obchodného podielu v spoločnosti J. s.r.o. vychádzal správne súd prvej inštancie z výšky vlastného imania spoločností za r. 2021, zohľadňujúc, že žalobcovi patria oba obchodné podiely vo výške 100%, vo vzťahu k čomu žalobca neuviedol žiadne vlastné skutkové tvrdenia o ich hodnote. Nesprávne tak boli úvahy žalobcu o tom, že hodnota obchodného podielu v spoločnosti J. s.r.o. bola 1 eur. Pre určenie hodnoty obchodného podielu nie je podstatné ani to, ako dlho ho žalobca vlastnil, ale iba to, že ho žalobca nadobudol za trvania manželstva. Skutočnosti tvrdené žalobcom, že spoločnosti nemajú žiaden majetok a nedosahujú žiaden zisk (v prípade spoločnosti R., s.r.o.), resp. že v roku 2021 boli v strate, v prípade spoločnosti J. s.r.o. žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal.

2.6. Ak žalobca akcentoval vážnosť zásahu do jeho procesných práv tým, že ako občan SR pôvodcom z Ukrajiny ovláda slovenský jazyk slovom aj písmom, ale nie vždy je schopný porozumieť významu použitých slov vyjadrených v odbornej terminológii. Uviedol tiež, že využil možnosť požiadať Centrum právnej pomoci o právnu pomoc, o ktorej bolo konečne rozhodnuté až 17. 04. 2023, teda po rozhodnutí

vo veci. Zároveň poukázal na to, že sa v zmysle formálneho poučenia súdu prvej inštancie v dobrej viere spoliehal, že jeho práva budú v konaní riadne chránené. Tiež namietal, že ak by si súd prvej inštancie riadne splnil svoju poučovaciu povinnosť a prihliadol na jeho zahraničný pôvod, mal zistiť, že žalobca včas požiadal Centrum právnej pomoci o priznanie nároku na právnu pomoc, ktorá mu bez jeho zavinenia nebola včas poskytnutá. Uvedenej argumentácii žalobcu nie je možné priznať úspech. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. Cdo 310/2013 a uviedol, že právo konať vo svojej materčine nie je absolútne. Ani z § 155 ods. 1 CSP nevyplýva povinnosť súdov doručovať stranám sporu písomnosti v preklade do jazyka, ktorému rozumejú (uznesenie ústavného súdu č. k. II. ÚS 347/2020 z 27. 08. 2020). Namietané porušenie procesných práv žalobcu porušením § 155 CSP, ak súd prvej inštancie nezohľadnil jeho zahraničný pôvod, však odvolací súd nevezhliadol. Z obsahu spisu je zrejmé, že od počiatku sám žalobca komunikoval so súdom v slovenskom jazyku (podanie žaloby dňa 17. 03. 2022, neskoršie písomné podania a vyjadrenia žalobcu, vyjadrenia a prednesy žalobcu na pojednávaníach). Podľa názoru odvolacieho súdu je táto námietka žalobcu účelová, navyiac prvýkrát ju vzniesol až v podanom odvolaní.

2.7. Námietky žalobcu týkajúce sa nesplnenia poučovacej povinnosti súdu podľa ust. § 160 ods. 2 CSP o práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci sú vyvrátené úkonmi súdu prvej inštancie v konaní, ktorý dňa 31. 10. 2022 zaslal žalobcovi oznámenie, v ktorom mu osobitne oznámil, že ho poučil o práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (č. l. 116) spolu so všeobecným poučením strán sporu (č. l. 117 a 26). Ani v nadväznosti na tieto oznámenia žalobca súdu prvej inštancie neoznámil v jeho podaní zo dňa 15. 11. 2022, ani v ďalších podaniach a na pojednávaníach dňa 16. 02. 2023 a 06. 04. 2023, na ktorých sa žalobca zúčastnil, že už dňa 02. 11. 2022 požiadal Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci v prejednávanej veci o vyporiadanie BSM, ani o tom, ako a kedy bolo vo veci zo strany Centra právnej pomoci rozhodnuté.

2.8. Žalobca v odvolaní namietal aj správnosť výroku o trovách konania, ktorým bola žalovanej voči žalobcovi priznaná plná náhrada trov konania. Odvolací súd pri hodnotení námietok žalobcu poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. III. ÚS 266/2022 zo dňa 23. 06. 2022. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením úspechu strán v spore súdom prvej inštancie, ktorý poukázal na charakter sporu, v ktorom nie je viazaný žalobným návrhom žalobcu (§ 216 ods. 2 CSP) a na to, že je potrebné zohľadňovať viacero kritérií: veľkosť podielu, ktorý bol manželom zo spoločného majetku prisúdený, ak sú podiely manželov rovnaké, procesné návrhy strán o rozsahu a hodnote BSM či o spôsobe jeho vyporiadania, postoj strany sporu k vyporiadaniu BSM pred začatím konania a v konaní pred súdom prvej inštancie. Pre vyvodenie plného úspechu žalovanej bolo potrebné zohľadniť aj to, že žalobcovi bola súdom prvej inštancie uložená povinnosť zaplatiť žalovanej titulom vyporiadania BSM sumu 120.359,19 eura, teda sumu vyššiu, ako požadovala žalovaná v sume 120.000 eur.

2.9. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 a ust. § 396 ods. 1 CSP.

3. Žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP, žiadajúc, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu.

3.1. Dovolateľ uviedol, že súd prvej inštancie v rámci predbežného prejednávania sporu mal za to, že pri určení hodnoty bytu bude vychádzať z ceny „obdobných“ nehnuteľností podľa žalovanou predložených inzerátov. Dovolateľ už v priebehu predbežného prejednávania sporu namietal, že predmetné inzeráty nemožno použiť ako podklad na ocenenie hodnoty bytu, keďže inzerované byty nezodpovedajú stavu sporného bytu. Podstatné rozdiely spočívali v tom, že: a) byt je podstatne menší (51,97 m²) ako boli inzerované byty (od 64 m² do 75 m²), b) predmetné byty (ich ocenenie) nezohľadňovali stav sporného bytu, c) byt je pôvodne 2-izbový, pričom inzerované byty sú 3-izbové a všetky s podstatne väčšou výmerou, d) pri inzerátoch išlo o tzv. ponukové ceny, nie realizované ceny. Dovolateľ si na vlastné náklady objednal vypracovanie znaleckého posudku č. X/XXXX Ing. Arch. C. J., znalcom v odbore stavebníctvo na predmetný byt, ktorý súdu prvej inštancie predložil pred prvým pojednávaním. Cena predmetného bytu bola znaleckým posudkom určená na sumu vo výške 151.585,22 eura. Rozdiel medzi cenou bytu určenou súdnym znalcom sumou 151.585,22 eura a cenou určenou súdom 185.809,38 eura predstavuje sumu 34.224,16 eura, teda rozdiel až 18,42 %. Nesprávny procesný postup podľa dovolateľa spočíva v tom, že súdy nevzali do úvahy predložený znalecký posudok k hodnote sporného

bytu a žalovanej priznal väčší podiel z BSM. Súdny svoj postup zdôvodnil koncentračnou zásadou. Súdny ignoroval argument dovolateľa, že k objednaní znaleckého posudku pristúpil po predbežnom prejednaní sporu 16. 02. 2024, kedy súd uviedol, že pri určení hodnoty bytu bude vychádzať z priemeru cien v inzerátoch predložených žalovanou. V tomto procesnom postupe súdu sa sprítomnilo porušenie zásady rovnosti strán sporu v neprospech žalobcu. Dovolateľ nepovažoval za hospodárne objednávať znalecký posudok skôr, pričom dovolateľ nebol v danom čase právne zastúpený. Dovolateľ žiadosťou zo dňa 02. 11. 2022 požiadal Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci v predmetnom konaní, pričom centrum rozhodnutie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci vydalo až 02. 02. 2023, právoplatnosť a vykonateľnosť 10. 02. 2023. Centrom určený advokát neprevzal zastupovanie žalobcu, dovolateľovi bol následne určený iný advokát na zastupovanie až rozhodnutím zo dňa 17. 04. 2023, pričom určený advokát prevzal zastupovanie 18.04.2023. Žalobca nie vlastnou vinou nebol na predbežnom prejednaní sporu a ani na prvom pojednávaní zastúpený advokátom. Odvolací súd sa touto námietkou odmietol zaoberať. O formálnosti konania svedčí aj poukazovanie súdov na časovú následnosť krokov dovolateľa, pričom aj keď dovolateľ konal v lehotách počítaných na dni, najvyššie týždne, súdy mu v podstate vytkli nečinnosť a oneskorenosť. Odvolávanie sa na zásadu rýchlosti je účelové a nevierohodné, pretože konanie na súde prvej inštancie trvalo viac ako 14 mesiacov a odvolacie konanie ešte dlhšie, pričom nevedlo k dostatočnému zisteniu skutkového stavu. Súd mal predmetný znalecký posudok k dispozícii už pred pojednávaním a na oboznámenie žalovanej mohol predmetné pojednávanie na primeraný čas prerušiť, čo by si vyžiadalo „zdržanie“ niekoľko minút. Vo vzťahu k hodnote obchodných podielov poukázal, že pre obe obchodné spoločnosti platí, že majú povinnosť zverejňovať svoje účtovné závierky v registri účtovných závierok, teda vo verejnom registri. Vierohodnosť tvrdení dovolateľa o majetku a hospodárskom výsledku spoločností bolo možné overiť z účtovných závierok, preto tento dôkaz mali a mohli súdy vykonať bez ohľadu na to, čo strany uvádzali a či tento dôkaz samy navrhli, pretože išlo o skutočnosti vyplývajúce z verejného registra (obdobne III. ÚS 296/2023). Ak súdy mali k dispozícii účtovné závierky za relevantné obdobie, potom je argument odvolacieho súdu o nepreukázaní majetku a hospodárskych výsledkoch spoločností zmatečný a nepreskúmateľný. Dovolateľ v konaní uviedol, že „ovláda slovenský jazyk slovom aj písmom, ale z kontextu celého konania je zrejmé, že nie vždy je schopný porozumieť významu použitých slov najmä vyjadrených v odbornej terminológii“. Táto námietka zostala odvolacím súdom nepovšimnutá. Námietka dovolateľa smerovala k nedostatku poučovanej povinnosti súdom prvej inštancie vo vzťahu k náležitostiam žaloby - povinnosť navrhnúť výšku vyrovnacieho podielu pre žalovanú a k otázke koncentrácie konania. Odvolací súd odmietol dať v konaní odpoveď, čo robí napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov. Poukázal tiež na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 570/2020.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že považuje rozsudok odvolacieho súdu za vecne správny a zákonný. Súdny pri určení ceny nehnuteľnosti vychádzali z listinných dôkazov - inzerátov realitných kancelárií, podľa ktorých sa dopracovali k hodnote bytu. Tieto úvahy sú zrozumiteľné a preskúmateľné a subjektívne presvedčenie žalobcu o ich nesprávnosti ich nerobí vadnými. Žalovaná tvrdila, že byt má vyššiu hodnotu, ako tvrdil žalobca a za týmto účelom predložila dôkazy, na základe ktorých súd určil hodnotu bytu. K porušeniu práva na spravodlivý proces žalobcu nedošlo ani tým, že súd prvej inštancie odmietol vykonať dôkaz predložený v rozpore so sudcovskou koncentráciou. Žalobca podal žalobu na súd dňa 17. 03. 2022, pričom k nej nepriložil žiadny dôkaz o mase a hodnote BSM. Dôkaz o hodnote bytu predložil až po viac ako roku, čo jednoznačne musí ísť na ťarchu žalobcu. V prípade, že by súd prvej inštancie pripustil žalobcom predložený dôkaz jeden deň pred pojednávaním, porušil by tým právo na spravodlivý proces žalovanej. Pokiaľ žalobca prejavil nespokojnosť s tým, ako súdy hodnotili tvrdenia a dôkazy, potom ide o jeho subjektívne presvedčenie, ktoré nezakladá dovolací dôvod.

5. V dovolacom konaní podal žalobca návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Najvyšší súd uznesením z 03. septembra 2025 sp. zn. 7Cdo/27/2025 do právoplatného skončenia konania o dovolaní žalobcu odložil vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. októbra 2024 č. k. 7Co/118/2023-310 v spojení s výrokom II. rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo 06. apríla 2023 č. k. 32C/14/2022-258.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

10. V súvislosti s dovolaním žalobca namietal (i) nesprávne určenie hodnoty bytu, pričom súdy vychádzali z inzerátov s ponukovými cenami iných, podľa dovolateľa neporovnateľných bytov (ii) nevykonanie znaleckého dokazovania a formalistickú aplikáciu koncentrácie konania, (iii) porušenie zásady rovnosti strán, (iv) nesprávne posúdenie hodnoty obchodných podielov a (v) nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože odvolací súd sa podľa dovolateľa nevysporiadal s niektorými jeho podstatnými námietkami (jazyková bariéra, poučovacia povinnosť súdu, právne zastúpenie), čím je rozhodnutie nepreskúmateľné.

11. Dovolateľ uvádza, že súd prvej inštancie určil hodnotu bytu patriaceho do BSM na základe inzerátov s ponukovými cenami nehnuteľností predložených žalovanou, určenú cenu oprel aj o vlastné vedomosti o cenách obdobných nehnuteľností v danej lokalite. Dovolateľ namieta, že inzerované byty neboli porovnateľné s bytom strán sporu, keďže mali podstatne väčšiu výmeru, odlišnú dispozíciu a nezohľadňovali skutočný stav bytu. Poukazuje aj na to, že išlo iba o ponukové ceny, nie o ceny skutočne realizovaných predajov. Na preukázanie skutočnej hodnoty bytu si preto na vlastné náklady zabezpečil znalecký posudok, podľa ktorého hodnota bytu predstavuje 151.585,22 eura, zatiaľ čo súd určil hodnotu bytu na 185.809,38 eura, teda o 34.224,16 eura viac. Podľa dovolateľa tento postup viedol k tomu, že žalovanej bol priznaný vyšší vyrovnací podiel z BSM, než zodpovedá skutočnej hodnote spoločného majetku.

11.1. Z hľadiska § 420 písm. f) CSP dovolateľ namieta, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom určil hodnotu bytu patriaceho do BSM. Podľa dovolateľa súd určil cenu bytu len na základe inzerátov s ponukovými cenami iných nehnuteľností, ktoré neboli porovnateľné s predmetným bytom, a túto cenu pritom považoval za notoriu a oprel ju aj o vlastné vedomosti o cenách nehnuteľností. Takýmto postupom súdu dovolateľ tvrdí, že došlo k svojvoľnému zisteniu skutkového stavu bez riadneho dokazovania, keďže súd nerešpektoval predložený znalecký posudok, ktorý určoval reálnu hodnotu bytu. Tento postup podľa dovolateľa predstavuje porušenie jeho práva na spravodlivý proces a jeho rovnosti pred súdom, a tým zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

12. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP. Dovoláním sa preto vo všeobecnosti nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi

vykonaného dokazovania.

12.1. Zdržanlivosť najvyššieho súdu k preskúmvaniu hodnotenia dôkazov však v poslednom čase naráža na recentnú judikáúru ústavného súdu (sp. zn. III. ÚS 104/2022), v zmysle ktorej preskúvanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti hodnotenia dôkazov je súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces, a teda preskúvanie hodnotenia vykonaných dôkazov je preskúvanie procesného postupu súdu.

12.2. Zásada viazanosti zisteným skutkovým stavom neznamená, že najvyšší súd je viazaný takou interpretáciou dôkazu, ktorá v sebe obsahuje ničím nepodloženú účelovo vytvorenú domnienku, ktorej jediným cieľom je vylúčiť danosť nároku. Rovnako túto zásadu nemožno interpretovať ako nemožnosť najvyššieho súdu reagovať na zjavný, ničím neodôvodnený, a preto arbitrárny skutkový omyl. Preto najvyšší súd má právo skúmať, či hodnotenie dôkazov nie je natoľko mimo prípustného a logického rámca hodnotenia dôkazov a teda, či nedošlo týmto procesným postupom súdu k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru (pozri III. ÚS 104/2022, bod 18 a 19).

12.3. Dovolací súd dodáva, že zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená v čl. 15 Základných princípov CSP a v § 191 CSP vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania.

12.4. Právo na spravodlivý proces je preto naplnené aj tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/2004).

12.5. Summa summarum nedá sa vylúčiť, že k porušeniu tohto práva dôjde aj tým, že zistenie skutkového stavu je prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť - ide o extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a z nich urobenými skutkovými zisteniami (porov. I. ÚS 6/2018), alebo tým, že prijaté právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami resp. že z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú (porov. I. ÚS 243/2007).

12.6. Otázka, či súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektoval ústavno-procesné zásady (ako napr. zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov) je preto otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť dovolaciemu súdu predložená v dovolaní ako prípustný dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Zasadám spravodlivého procesu zodpovedá tiež požiadavka, aby súdom urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené.

13. Dovolací súd zistil, že súd prvej inštancie určil hodnotu bytu na 185.809,38 eura na základe porovnania s inzerátmi trojizbových bytov v pôvodnom stave predložených žalovanou, zohľadnil výmeru bytu 51,97 m² a jeho prerobenie z dvojizbového na trojizbový, a podporne poukázal na štatistiku cien nehnuteľností zverejnenú na stránke L.. Tento postup predstavuje uplatnenie zásady voľného hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie v zmysle § 191 CSP, pričom zohľadňuje všetky vykonané dôkazy vo vzájomných súvislostiach a nevykazuje prvky arbitrárnosti.

13.1. Dovolací súd v okolnostiach preskúmvanej veci nezistil ústavno-právne deficity v rámci zisťovania skutkového stavu veci, súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a princípmi všeobecnej spravodlivosti. Zároveň pri zisťovaní skutkového stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie obsahujú riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov, zo záverov oboch súdov nižších inštancií dovolací súd nezistil porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové závery nevykazujú známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmeho omylu. Námietky žalobcu v tomto smere preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f)

CSP za neopodstatnené.

14. Dovolateľ namieta, že súdy prvej a druhej inštancie porušili jeho právo na spravodlivé súdne konanie tým, že nevykonali znalecký posudok č. X/XXXX, ktorý dovolateľ predložil súdu. Podľa dovolateľa súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil formálnou aplikáciou zásady koncentrácie konania a hospodárnosti konania, pričom odmietol vykonať dôkaz, ktorý bol relevantný na zistenie hodnoty bytu patriaceho do BSM. Dovolateľ poukazuje, že jeho rozhodnutie objednať znalecký posudok bolo reakciou na predbežné právne posúdenie zo 16. februára 2023, podľa ktorého súd pri určení hodnoty bytu vychádzal z priemerných cien bytov predložených žalovanou. Dovolateľ tvrdí, že súd tým uprednostnil rýchlosť konania pred riadnym zistením skutkového stavu a odstránením sporných skutočností. Dovolateľ ďalej zdôrazňuje, že v čase predbežného prejednávania a prvého pojednávania nebol právne zastúpený, preto potreboval primeraný čas na zabezpečenie znaleckého posudku a jeho predloženie súdu. Súd však tento aspekt ignoroval a odmietol vykonať predložený dôkaz s poukazom na to, že dovolateľ mal možnosť zabezpečiť ho skôr. Podľa dovolateľa tým súdy porušili zásadu rovnosti strán, keďže dovolateľ nebol v čase konania zastúpený a jeho možnosť efektívne uplatniť dôkazy bola obmedzená. Dovolateľ tvrdí, že súd tým uprednostnil rýchlosť konania pred riadnym zistením skutkového stavu a odstránením sporných skutočností.

14.1. Dovolateľ v podstatnom namieta, že formalistická aplikácia koncentrácie a rýchlosti konania viedla k nezistenému a spornému skutkovému stavu, čím došlo k porušeniu jeho práva na účinnú súdnu ochranu a práva na spravodlivé konanie.

15. Odvolací súd pri posudzovaní okolností predloženia znaleckého posudku č. X/XXXX konštatoval, že dovolateľ súdu prvej inštancie doručil znalecký posudok deň pred pojednávaním dňa 05. 04. 2023, hoci posudok bol vypracovaný 25. 03. 2023 a objednaný dovolateľom 14. 03. 2023. Odvolací súd zdôraznil, že dovolateľ mohol návrh na vykonanie znaleckého dokazovania uplatniť omnoho skôr, už od podania žaloby dňa 17. 03. 2022, a neuviedol žiadne dôvody, prečo tak neurobil. Predloženie znaleckého posudku deň pred pojednávaním a uplatnenie návrhu na jeho vykonanie na pojednávaní súdu prvej inštancie 06. 04. 2023 bolo podľa odvolacieho súdu oneskorené a neumožňovalo jeho riadne zohľadnenie bez narušenia priebehu pojednávania. Odvolací súd zároveň potvrdil, že súd prvej inštancie správne a dôvodne aplikoval zásadu sudcovskej koncentrácie konania podľa § 153 CSP. Dovolateľ bol o povinnosti dodržiavať koncentráciu konania poučený uznesením zo dňa 10. 10. 2022. Nesplnenie povinnosti predložiť dôkazy včas, vrátane znaleckého posudku, je podľa § 153 ods. 2 CSP sankcionovateľné tým, že súd na takéto oneskorene uplatnené dôkazy neprihliadne. Odvolací súd zdôraznil, že v sporoch o vyporiadanie BSM je obzvlášť dôležité, aby účastníci konania poskytovali súdom riadnu a včasnú súčinnosť pri zisťovaní hodnoty BSM. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že odmietnutie vykonať znalecký posudok č. X/XXXX súdom prvej inštancie bolo oprávnené, odôvodnené a v súlade s pravidlami koncentrácie konania, pričom jeho vykonanie by si vyžadovalo odročenie pojednávania a vykonanie ďalších úkonov súdu (porovnaj bod 45. až 47. odôvodnenia odvolacieho rozsudku).

16. Podľa § 150 ods. 1 a 2 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

17. Podľa § 153 ods. 1 až 3 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

18. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu), je aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá

okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí v sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (III. ÚS 32/2015). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že princíp rovnosti zbraní ako jeden z prvkov širšej koncepcie spravodlivého konania vyžaduje, aby každému účastníkovi bola daná primeraná možnosť predniesť svoj prípad za podmienok, ktoré ho neumiestnia do zjavnej nevýhody voči jeho protistrane (napr. rozhodnutie vo veci De Haes a Gijssels proti Belgicku z 24. februára 1997, sťažnosť č. 19983/92, bod 53 alebo Ankerl proti Švajčiarsku z 23. októbra 1996, sťažnosť č. 17748/91, bod 38). V kontexte uvedeného dovolací súd len dodáva, že žiadna zo sporových strán nie je nadradená druhej strane a každá zo strán zároveň musí mať v rovnakej miere umožnenú realizáciu svojich procesných oprávnení v súlade so zachovaním princípu rovnosti zbraní vyplývajúceho z čl. 6 Základných princípov CSP.

19. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, ktoré konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy. Ustanovenie § 150 CSP zakotvuje jednu zo základných procesných povinností strán a to povinnosť tvrdiť. Schopnosť strany uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé priviesť jej úspech v spore. Skutkové tvrdenia sú obsahom jednotlivých procesných úkonov strán sporu, ktoré majú formu písomných podaní či ústnych prednesov. Z hľadiska pravidiel o koncentracii konania je želateľné, aby všetky skutkové tvrdenia boli obsiahnuté a) ak ide o žalobcu, tak v žalobe a vo vyjadrení žalobcu podľa § 167 ods. 3 CSP, b) ak ide o žalovaného, tak vo vyjadrení žalovaného k žalobe podľa § 167 ods. 2 CSP a vo vyjadrení žalovaného podľa § 167 ods. 4 CSP. Skutkové tvrdenia predložené neskôr (napr. vo forme ústnych prednesov na pojednávaní) je potrebné ospravedlniť tým, že ich strana sporu nemohla predložiť už skôr (napr. novým skutkovým tvrdením sa reaguje na skutočnosť, ktorá vyšla najavo až z dôkazu vykonaného na pojednávaní); inak na ne súd nemusí prihliadať (§ 153). Súd môže strany vyzvať na doplnenie skutkových tvrdení (§ 150 ods. 2 CSP), výnimočne môže vykonať dôkaz, ktorý strany nenavrhlí, a takto zistiť skutočnosť, ktorá nebola stranami tvrdená (§ 185 ods. 2 a 3), prípadne sa môže výnimočne odkloniť od zhodných tvrdení strán (§ 186 ods. 2 CSP). Tento materiálny korektív však nemôže nahrádzať procesnú aktivitu strán a ich povinnosť tvrdiť. Jeho účelom je v rozumnej miere zmierniť prísne formálne následky nesplnenia povinnosti tvrdiť (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, komentár, C. H. Beck, 2016, 569 s.).

20. Účelom sudcovskej koncentracie konania je zabrániť, aby strany zdržiavali spor neskoro vykonanými procesnými úkonmi, pretože nie je želateľné, aby strana sporu predkladala skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmarenie účelu už nariadeného pojednávania a požiadavku na vytýčenie ďalšieho pojednávania. Nemožno však vylúčiť, že predloženie skutkového tvrdenia alebo dôkazného návrhu až na pojednávaní je v konkrétnom prípade dôvodné, napr. ak je bezprostrednou reakciou na nové skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany hodnotí v okolnostiach konkrétneho prípadu súd a je ponechané na jeho úvahe, či prípadné omeškanie procesného úkonu ospravedlní, alebo či prijme procesnú sankciu, ktorá spočíva v tom, že na procesný úkon neprihliadne, a tým mu neprizná procesné účinky. Predloženie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, ktoré nie je včasné, je definované v § 153 ods. 1 druhej vete CSP. Procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko). Ak neexistujú osobitné dôvody, v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazných návrhov až na pojednávaní nie je včasné. Ustanovenie § 153 ods. 2 a 3 CSP zakotvuje sankciu za to, že strana sporu nesplnila povinnosť uloženú v § 153 ods. 1 CSP. Ak súd dospeje k záveru, že strana sporu neuplatnila prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas, má možnosť buď konanie strany ospravedlniť a na jej procesný úkon

prihliadnuť, alebo vyvodiť sankčné dôsledky, teda na omeškaný procesný úkon neprihliadnuť (nepriznať mu procesnoprávne účinky).

21. Podľa rozsudku najvyššieho súdu z 29. novembra 2023 sp. zn. 7Cdo/235/2022 sudcovská koncentrácia sa uplatňuje aj v sporoch o vyporiadanie BSM, keďže práve v týchto sporoch pri ustálení masy BSM je nevyhnutné, aby účastníci poskytovali súdom riadne a včas súčinnosť.

22. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľ doručil znalecký posudok č. X/XXXX. súdu 05. 04. 2023 a na pojednávaní dňa 06. 04. 2023 uplatnil návrh na jeho vykonanie, pričom jeho oneskorené uplatnenie nijako neospravedlnil. Po predbežnom prejednaní sporu 16. 02. 2023, na ktorom sa dozvedel, že súd bude vychádzať z podkladov predložených žalovanou o cenách bytov, neoznámil súdu, že si objednal vyhotovenie znaleckého posudku, a ani po jeho vyhotovení znalecký posudok súdu, ani žalovanej nepredložil. Dovolateľ teda čakal s návrhom na vykonanie dôkazu znaleckým posudkom až na samotné pojednávanie, čím porušil zásadu sudcovskej koncentrácie konania (§ 153 CSP), žiadal, aby bol znalecký posudok ako dôkaz vykonaný, pričom nedal protistrane dostatočný čas na prípravu. Žiada sa akcentovať, že oneskorenie predloženie znaleckého posudku na pojednávaní ničím neospravedlnil. Dovolateľ tak nevyužil procesné prostriedky včas, hoci mu v tom nebránili žiadne objektívne okolnosti. Takýto postup žalobcu súd prvej inštancie oprávnene sankcionoval neprihliadnutím na predložený dôkaz.

22.1. Zároveň dovolací súd zdôrazňuje, že strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (článok 6 CSP). Rovnosť pred súdom je len výrazom rovnosti strán civilného sporového konania. Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom je obsahom toho istého pojmu a znamená rovnaké postavenie oboch procesných strán pri aplikácii hmotných i procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči ktorémukoľvek účastníkovi konania. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (m. m. PL. ÚS 43/95). O tom, ako v tom ktorom prípade prebiehalo civilné sporové konanie, usudzuje dovolací súd na podklade spisu (pozri napr. 3Cdo/321/2015, 3Cdo/888/2015, 3Cdo/156/2016, 3Cdo/90/2017).

22.2. Vychádzajúc z takto vymedzeného obsahu zásady rovnosti strán sporu, najvyšší súd konštatuje, že jeho porušenie súdmi nižšej inštancie v prípade dovolateľa nezistil, preto ani v časti dovolania, ktorým žalobca namieta porušenie rovnosti strán uplatnením diskrečného práva vyplývajúceho zo sudcovskej koncentrácie konania vzhľadom na okolnosti danej veci, nedošlo k porušeniu zásady rovnosti strán sporu v neprospech žalobcu.

22.3. Súd nižších stupňov primerane a správne uplatnili sudcovskú koncentráciu konania, ktorá slúži na zabezpečenie rýchleho a efektívneho vedenia sporu o vyporiadanie BSM.

23. Dovolateľ ďalej namieta nesprávne posúdenie hodnoty obchodných podielov v spoločnostiach R., s.r.o. a J. s.r.o., keď odvolací súd uviedol, že dovolateľ nepreukázal svoje tvrdenia o majetku a hospodárskych výsledkoch týchto spoločností, hoci súdy mali podľa jeho názoru k dispozícii účtovné závierky zverejnené vo verejnom registri účtovných závierok. Podľa dovolateľa bolo z týchto účtovných výkazov možné overiť majetkové pomery spoločností aj ich hospodárske výsledky, a preto považuje záver odvolacieho súdu o nepreukázaní jeho tvrdení za zmatečný a nepreskúmateľný.

23.1. Dovolací súd k tejto námietke uvádza, že z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súdy nižších inštancií sa otázkou zaradenia obchodných podielov do BSM aj otázkou ich hodnoty zaoberali a svoje závery riadne odôvodnili. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že obchodné podiely žalobcu v spoločnostiach R., s.r.o. a J. s.r.o. boli nadobudnuté za trvania manželstva a predstavujú majetkové hodnoty patriace do BSM. Zároveň vysvetlil, prečo nebolo možné prijať argumentáciu dovolateľa, že obchodný podiel v spoločnosti J. s.r.o. bol nadobudnutý darovaním, keďže zo zmluvy o prevode obchodného podielu jednoznačne vyplýva odplatný charakter prevodu, a neboli preukázané okolnosti, ktoré by odôvodňovali iný právny záver. Rovnako sa odvolací súd vysporiadal s tvrdením dovolateľa, že obchodný podiel v spoločnosti R., s.r.o. nepatrí do BSM z dôvodu, že činnosť spoločnosti je viazaná na jeho osobnú licenciu finančného agenta, pričom uviedol, že táto skutočnosť

nevyučuje, aby obchodný podiel predstavoval majetkovú hodnotu patriacu do BSM. Pokiaľ ide o určenie hodnoty obchodných podielov, odvolací súd potvrdil postup súdu prvej inštancie, ktorý vychádzal z výšky vlastného imania spoločnosti podľa účtovných závierok za rok 2021, zostavených v období najbližšom ku dňu zániku BSM. Z napadnutého rozhodnutia zároveň vyplýva, že účtovné závierky boli v konaní vykonané ako dôkazy a súde z nich vyvodili skutkové závery o hodnote obchodných podielov. Odvolací súd tiež poukázal na to, že dovolateľ v konaní neuviedol konkrétne skutkové tvrdenia o odlišnej hodnote obchodných podielov ani nepredložil dôkazy, ktorými by svoje tvrdenia o tom, že spoločnosti nemajú majetok alebo nedosahujú zisk, preukázal.

23.2. Za týchto okolností dovolací súd konštatuje, že námietky dovolateľa smerujú v podstate proti skutkovým zisteniam súdov nižších inštancií, založeným na vyhodnotení účtovných závierok spoločností R., s.r.o. a J. s.r.o., ako aj proti spôsobu, akým súde vyhodnotili otázku ich majetkovej situácie. Dovolateľ však v konaní nepredložil žiadne konkrétne dôkazy, ktoré by spochybňovali správnosť údajov vyplývajúcich z účtovných závierok, ani nekonkretizoval, v čom mali súde pri ich hodnotení pochybiť. Jeho argumentácia tak predstavuje len odlišný náhľad na rovnaké listinné dôkazy bez označenia konkrétnej vady ich hodnotenia.

23.3. Z obsahu napadnutého rozhodnutia pritom nevyplýva, že by súde nižších inštancií opomenuli vykonané dôkazy alebo že by ich skutkové závery boli vnútorne rozporné či bez racionálneho odôvodnenia. Naopak, súde vysvetlili, z akých údajov účtovných závierok vychádzali pri určení hodnoty obchodných podielov a prečo nepovažovali tvrdenia dovolateľa o absencii majetku či zisku spoločnosti za preukázané. Samotná okolnosť, že dovolateľ s týmto hodnotením nesúhlasí a ponúka odlišný výklad tých istých účtovných údajov, nemôže založiť dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

24. Žalobca tiež namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, najmä z hľadiska jeho tvrdení týkajúcich sa jazykovej bariéry, poučovacej povinnosti súdu a okolností jeho právneho zastúpenia. Podľa jeho názoru malo dôjsť k porušeniu jeho procesných práv, pretože ako občan Slovenskej republiky pôvodom z Ukrajiny síce ovláda slovenský jazyk slovom aj písmom, ale nie vždy je schopný porozumieť významu odborných termínov. Žalobca tiež poukazuje na to, že využil možnosť požiadať Centrum právnej pomoci o právnu pomoc, ktorá mu však bola priznaná až po rozhodnutí vo veci, a súd prvej inštancie mal podľa jeho názoru zohľadniť jeho zahraničný pôvod a správne zistiť, že žalobca včas požiadal Centrum právnej pomoci, pričom mu bez jeho zavinenia nebola poskytnutá právna pomoc. Z týchto dôvodov považuje napadnuté rozhodnutie za prekvapivé, zmätočné a nepreskúmateľné.

24.1. Právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súde zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva

nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

24.2. Konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle § 393 CSP.

24.3. Dovolací súd v predmetnej veci nezistil, že by išlo o taký prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vymedzil predmet konania, zhrnul, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, uviedol obsah odvolania žalobcu a ďalších vyjadrení a následne zrozumiteľne a jasne vysvetlil na základe, akých súdom prvej inštancie zistených skutkových okolností, považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny.

24.4. Odvolací súd zdôraznil, že pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup, ktorý je v rozpore so zákonom a znemožňuje strane uplatniť jej zákonom priznané procesné práva, pričom intenzita zásahu musí dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Súd pripomenul, že právo konať pred súdom v jazyku, ktorému strana rozumie, vychádza z princípu rovnosti ľudí v právach podľa Ústavy SR a Listiny základných práv a slobôd a je jedným z atribútov práva na spravodlivý súdny proces. Toto právo obsahuje najmä možnosť zabezpečenia tlmočníka počas súdnych pojednávaní, avšak jeho využitie je na vôli účastníka. Podľa rozhodnutia najvyššieho súdu (sp. zn. Cdo 310/2013) právo konať vo svojej materčine nie je absolútne a ani z § 155 ods. 1 CSP nevyplýva povinnosť súdov doručovať stranám písomnosti v preklade do jazyka, ktorému rozumejú. Odvolací súd posúdil, že žalobca od začiatku konania komunikoval so súdom v slovenskom jazyku prostredníctvom podaní, vyjadrení a prednesov na pojednávaniach, a nikdy nepožiadaval o prirátanie tlmočníka ani neoznámil, ktorý jazyk je jeho materinský. Preto nebolo možné priznať jeho námietke úspech, keďže zo spôsobu komunikácie nevyplývalo, že by žalobca nevedel porozumieť jazyku konania. Rovnako odvolací súd vyvrátil žalobcove tvrdenia týkajúce sa nesplnenia poučovacej povinnosti súdu podľa § 160 ods. 2 CSP o práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. Súd poukázal, že žalobca bol dňa 31. 10. 2022 riadne poučený o týchto právach a v ďalších podaniach ani na pojednávaniach neoznámil, že už 02. 11. 2022 požiadaval Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci, ani kedy bolo vo veci rozhodnuté. Súd zároveň zdôraznil, že nebolo jeho povinnosťou tieto okolnosti zisťovať s prihliadnutím na zásadu kontradiktórnosti a rovnosti strán. Odvolací súd teda dospel k záveru, že žalobcove námietky týkajúce sa jazykovej bariéry, poučovacej povinnosti a jeho právneho zastúpenia sú účelové, neboli podložené skutkovými skutočnosťami a nezakladajú porušenie procesných práv ani práva na spravodlivý proces podľa Ústavy SR a relevantných medzinárodných právnych predpisov (porovnaj body 50. až 54. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

24.5. Po preštudovaní spisového materiálu, dovolací súd konštatuje, že odvolací súd v bode 50. až 54. odôvodnenia svojho rozsudku dostatočne zrozumiteľne, jasne a vyčerpávajúco žalobcovi poskytol odpoveď k námietkam týkajúcich sa jazykovej bariéry, poučovacej povinnosti súdu a okolností jeho právneho zastúpenia

24.6. Napriek uvedenému záveru, dovolací súd uvádza, že v posudzovanej veci je zrejmé, že žalobca komunikoval so súdom (od podania žaloby dňa 17. 03. 2022) počas celého konania prostredníctvom písomných podaní, vyjadrení a prednesov na pojednávaniach v slovenskom jazyku, ktorý ovláda slovom aj písmom. Zo správania žalobcu nevyplýva, že by nebol schopný rozumieť použitej odbornej terminológii. Odvolací súd preto správne konštatoval, že jeho tvrdenia o jazykovej bariére sú účelové, pričom prvýkrát ich žalobca uplatnil až v odvolaní, čím nepreukázal, že by došlo k porušeniu jeho procesných práv podľa ust. § 155 CSP. Rovnako nemožno žalobcovi priznať úspech v jeho tvrdeniach o nedostatočnom splnení poučovacej povinnosti súdu. Súd prvej inštancie dňa 31. 10. 2022 riadne poučil žalobcu o jeho práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci,

pričom mu poskytol aj všeobecné poučenie strán sporu. Žalobca však neoznámil súdu, že dňa 02. 11. 2022 podal návrh o poskytnutie právnej pomoci, ani kedy a akým spôsobom mu bola poskytnutá, a tieto skutočnosti neuviedol ani v ďalších podaniach, či na pojednávaníach. Súd prvej inštancie preto nemal povinnosť tieto okolnosti zisťovať s prihliadnutím na zásadu kontradiktórnosti a rovnosti strán. Žalobcove tvrdenia, že práva mu neboli včas zabezpečené, tak nie sú podložené, keďže sám nesprávne neuplatnil zákonné možnosti, ktoré mu na ochranu procesných práv dáva zákon. Odvolací súd ďalej správne posúdil, že právo konať pred súdom v jazyku, ktorému strana rozumie, nie je absolútne. Podľa uznesenia najvyššieho súdu z 25. februára 2015 sp. zn. 4Cdo/310/2013 konať vo svojej materčine je právom účastníka, t. j. že účastník, ktorý ovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie, môže konať v tomto jazyku, aj keď jeho materčinou je iný jazyk. Je iba na vôli účastníka, či toto právo využije. Podľa názoru dovolacieho súdu na okolnosti danej veci možno konštatovať, že žalobca má právo konať vo svojej materčine, avšak pokiaľ ovláda jazyk konania a dobrovoľne ho využíva, nemôže neskoršie tvrdiť, že v tomto smere došlo k porušeniu jeho práv. V posudzovanom prípade žalobca nepožiadaval o tlmočníka a komunikoval výlučne v slovenskom jazyku, preto odvolací súd správne uzavrel, že nedošlo k porušeniu jeho procesného práva konať v jazyku, ktorému rozumie. Navyše námietku porušenia práv týkajúcu sa jazykovej bariéry uplatnil až v odvolacom konaní.

24.7. Zároveň rozhodnutie nemožno považovať za prekvapivé, keďže odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ako aj z námietok uplatnených žalobcom v priebehu konania. Odvolací súd sa zaoberal všetkými relevantnými tvrdeniami žalobcu, vrátane námietok týkajúcich sa jazykovej bariéry, poučovacej povinnosti a právneho zastúpenia, pričom svoje závery zrozumiteľne a logicky odôvodnil. Zároveň nejde o rozhodnutie, ktoré by bolo založené na právnom alebo skutkovom dôvode, s ktorým by žalobca nemohol rozumne počítať. Žalobca mal počas celého konania možnosť uplatňovať svoje procesné práva a oboznámiť sa s rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie dovolacieho súdu. Napadnuté rozhodnutie preto nemožno považovať za prekvapivé, ale za výsledok štandardného procesného postupu a hodnotenia skutkového a právneho stavu veci.

24.8. Z pohľadu celkového priebehu konania možno konštatovať, že žalobcovi boli všetky jeho zákonné procesné prostriedky k dispozícii a mohol ich riadne a včas uplatniť. Jeho oneskorené podania a neuplatnenie právnych nástrojov, ako aj neskoršie podanie žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, nezakladajú porušenie práva na spravodlivý proces spočívajúci v zásahu do jeho procesných práv. Odvolací súd preto postupoval v súlade so zákonom a zásadami spravodlivého procesu, keď konštatoval, že žalobcove námietky sú účelové a nezakladajú dôvod na zrušenie rozhodnutia.

25. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnosťnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom dovolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

26. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namietal, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

27. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

28. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c) CSP.

29. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3

veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.